Pohjoismaiden ministerineuvosto

Toimintasuunnitelma ja budjetti 2014 – tiivistelmä

Sisällysluettelo

- 5 **Toimintasuunnitelma ja budjetti 2014**
- 6 Budjetin kokonaiskehys ja sektorikohtainen jakauma
- 8 Vuoden 2014 budjetin päälinjat
- 8 Ministerineuvostojen poliittiset painopisteet
- 15 Keskustelut Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuoden 2014 budjetista
- 15 Budjetin tulot ja maiden maksuosuudet
- 16 Maiden ennustetut maksuosuudet kansallisina valuuttoina
- 17 **Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin ja likviditeetin kehitys**
- 17 Käyttämättä jääneiden varojen kehitys vuosina 2010–2012
- 20 Likviditeetin kehitys
- 21 Liite 1: Pohjoismaisten laitosten määrärahat kansallisina valuuttoina
- 22 Liite 2: Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti budjettikohdittain
- 29 Liite 3: Valuuttakurssit ja inflaatioprosentit 2014

**Pohjoismaiden ministerineuvosto
Toimintasuunnitelma ja budjetti 2014 – tiivistelmä**

ISBN 978-92-893-2695-7

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2014-713>

ANP 2014:713

© Pohjoismaiden ministerineuvosto 2014

Paino: Scanprint as

Painos: 100

Printed in Denmark

www.norden.org/fi/julkaisut

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Puhelin (+45) 3396 0200

www.norden.org

Toimintasuunnitelma ja budjetti 2014

Vuoden 2014 budjetin kokonaiskehys on runsaat 955 miljoonaa Tanskan kruunua. Nämä lähes miljardi kruunua mahdollistavat pohjoismaisen yhteistyön vahvan priorisoinnin jatkamisen yhteistyön rakenteiden ja toimintojen puitteissa.

Budjetissa jatketaan vuonna 2013 esitellyn priorisointibudjetin panostuksia. Priorisointibudjettia käytetään pohjoismaisen yhteistyön uudistamiseen ja kehittämiseen. Osa priorisointibudjetista on varattu puheenjohtajamaiden toimenpiteiden rahoittamiseen, ja kullakin maalla on käytössään kolme vuotta niiden toteuttamiseen. Vuonna 2014 jatketaan joitakin Ruotsin vuoden 2013 puheenjohtajakauden panostuksia. Niiden rinnalle tulee kolme uutta painopistealuetta vuoden 2014 puheenjohtajamaalta Islannilta: biotalous, hyvinvointivahti ja pohjoismainen soittolista.

Priorisointibudjetin panostusten lisäksi yhteistyöbudjetti mahdollistaa rajaestetyön priorisoinnin jatkamisen. Vuonna 2014 tulee voimaan rajaestetyön uusi strategia- ja toimintasuunnitelma, ja lisäksi perustetaan rajaesteneuvosto. Budjetti luo edellytykset useille poliittisille aloitteille ja niihin liittyville toimenpiteille, joita toteutetaan kaikissa sektoriministerineuvostoissa.

Budjettikehys on 5 % pienempi kuin vuoden 2013 budjetissa.

Pohjoismaista yhteistyötä on uudistettava, ja valmistella onkin useita toimenpiteitä yhteistyön kehittämiseksi, kohdentamiseksi ja tehostamiseksi.

Budjetista on keskusteltu moneen otteeseen Pohjoismaiden neuvoston kanssa. Neuvoston kanssa käyty vuoropuhelu johti budjettisopuun, jonka lopputuloksena on vahva pohjoismainen budjetti selkeine poliittisine painopisteineen.

Kööpenhaminassa 27. marraskuuta 2013

Dagfinn Høybråten
Pääsihteeri

Budjetin kokonaiskehys ja sektorikohtainen jakauma

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2014 kokonaismenokehys on **955 215 000 Tanskan kruunua**, mikä on 5 % vähemmän kuin vuoden 2013 budjetissa (vuoden 2013 hinnoin). Tämä vastaa 49 miljoonan Tanskan kruunun säästöä.

Kehyksen erittely:

KOKONAISEKHEYKSEN RAKENNE	TUHATTA TANSKAN KRUUNUA
Budjetti 2013	986 726
Säästö 5 %	-49 336
Vuoden 2014 hyväksytty budjetti vuoden 2013 hinnoin	937 390
Vuoden 2014 hintatason mukaisen hintakorjauksen vaikutus	16 003
Valuuttakurssien muuntovaikutus	1 822
Yhteensä vuoden 2014 hinnoin	955 215

Vuoden 2014 budjettikehykseen (vuoden 2013 hinnoin) lisätään liitteestä 3 ilmenevien kertoimien ja valuuttakurssien mukaisesti tehtyjen hintakorjausten ja kurssimuunnosten vaikutus, ja näin laskemalla saadaan Pohjoismaiden ministerineuvoston kokonaismenokehys vuodeksi 2014.

Vuoden 2014 budjetin hintakorjaus merkitsee 16 003 000 Tanskan kruunun inflaatiotarkistusta, jolloin korjausprosentti on keskimäärin 1,7 %. Laitosten määrärahojen kurssimuunnos kansallisista valuutoista Tanskan kruunuiksi taas kasvattaa budjettia 1,822 miljoonaa Tanskan kruunua. Korostettakoon kuitenkin, että tällä ei ole reaalista vaikutusta budjetin kokoon (ja maiden maksuosuuksiin) tai laitosten määrärahojen suuruuteen. Valuuttakursseja käytetään yksinomaan muunnettaessa sijaintimaan valuuttana maksettavia laitosten määrärahoja Tanskan kruunuiksi.

Seuraavalla sivulla on vuoden 2014 menokehyksen sektorikohtainen jakauma.

BUDJETTIKOOSTE 2014 JA 2013 (käyvin hinnoin, tuhatta Tanskan kruunua)

	Budjetti 2014	Osuus	Budjetti 2013	Osuus	+/-	Erotus %
Priorisointibudjetti	74 768	7,8 %	81 441	8,3 %	-6 673	-8,2 %
Puheenjohtajamaan erä	30 480	3,2 %	20 360	2,1 %	10 120	49,7 %
Priorisointierä	44 288	4,6 %	61 081	6,4 %	-16 793	-27,5 %
MR-K, MR-FJLS, MR-JÄM	217 891	22,8 %	224 051	22,7 %	-6 160	-2,7 %
Kulttuuri	167 879	17,6 %	173 335	17,6 %	-5 456	-3,1 %
Maa- ja metsätalous, kalastus ja elintarvikkeet	41 093	4,3 %	41 598	4,4 %	-505	-1,2 %
Tasa-arvo	8 919	0,9 %	9 118	0,9 %	-199	-2,2 %
MR-U, MR-S	278 677	29,2 %	283 930	28,8 %	-5 253	-1,9 %
Koulutus ja tutkimus	238 384	25,0 %	243 071	24,6 %	-4 687	-1,9 %
Sosiaalipolitiikka	40 293	4,2 %	40 859	4,1 %	-566	-1,4 %
MR-NER, MR-M, MR-A, MR-FINANS	185 409	19,4 %	188 930	19,1 %	-3 521	-1,9 %
Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka	125 500	13,1 %	127 694	12,9 %	-2 194	-1,7 %
Ympäristö	44 392	4,6 %	45 389	4,6 %	-997	-2,2 %
Työelämä	13 698	1,4 %	13 992	1,4 %	-294	-2,1 %
Rahapolitiikka	1 819	0,2 %	1 855	0,2 %	-36	-1,9 %
MR-LAG	1 390	0,1 %	1 418	0,1 %	-28	-2,0 %
Oikeusyhteistyö	1 390	0,1 %	1 418	0,1 %	-28	-2,0 %
Yhteistyöministerit	197 080	20,6 %	206 956	21,0 %	-9 876	-4,8 %
Kansainvälinen yhteistyö	89 718	9,4 %	95 592	10,0 %	-5 874	-6,1 %
Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)	78 204	8,2 %	80 804	8,2 %	-2 600	-3,2 %
Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteiset toiminnot	29 158	3,1 %	30 560	3,1 %	-1 402	-4,6 %
YHTEENSÄ	955 215	100 %	986 726	100 %	-31 511	-3,2 %

Kehysten jakautuminen eri budjettikohtiin Tanskan kruunuina ilmenee liitteestä 2.

Vuoden 2014 budjetin päälinjat

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten virallinen yhteistyöfoorumi. Ministerineuvoston työtä säätelee Helsingin sopimus, jota muutettiin viimeksi vuonna 1995.

Päävastuu ministerineuvoston työn koordinoinnista on pohjoismaisilla yhteistyöministereillä (MR-SAM). Lisäksi yhteistyötä tehdään kymmenessä alakohtaisessa ministerineuvostossa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain ja kiertää maiden välillä. Vuonna 2014 Islanti seuraa Ruotsia Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajanaan.

Yhteistyöministerit ovat päättäneet, että vuoden 2014 yhteistyöbudjettiin tehdään 5 prosentin leikkaus. Lisäksi on päätetty, että leikkaus tehdään pienentämällä kaikkia sektorikehyksiä 3,5 % ja leikkaamalla sen lisäksi priorisointibudjetista 5 miljoonaa Tanskan kruunua, kulttuuriyhteistyöstä 1,4 miljoonaa kruunua ja kansainvälisestä yhteistyöstä 4,4 miljoonaa kruunua sekä etsimällä pohjoismaisesta yhteistyöstä 4 miljoonan kruunun hallinnolliset säästöt.

Vuonna 2013 käynnistyneitä Vihreä kasvu- ja Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -panostuksia jatketaan 5 prosentin säästövaatimuksesta huolimatta. Samoin jatketaan vuoden 2013 puheenjohtajamaan Ruotsin aloittamia panostuksia vuosina 2014–2015. Niiden lisäksi toteutetaan puheenjohtajamaa Islannin ehdottamat uudet panostukset, jotka kohdistuvat vuonna 2014 biotalouteen, hyvinvointivahtiin ja Nordic Music Exportin (Nomex) alaiseen musiikkivientiin.

Ministerineuvoston pääsihteerin vastuulla on budjettiehdotuksen tekeminen yhteistyöministereille. Ehdotuksen laatiminen perustuu budjettiohjeisiin, jotka yhteistyöministerit hyväksyvät helmikuussa, sekä tiiviiseen yhteistyöhön alakohtaisten ministerineuvostojen kanssa. Yhteistyöministerien budjettiehdotus hyväksytään syyskuussa

pääsihteerin ehdotuksen ja Pohjoismaissa toteutettavan kansallisen kuulemisen pohjalta. Vuoden 2014 lopullisen budjetin hyväksyvät lokakuussa yhteistyöministerit Pohjoismaiden neuvoston kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen.

Seuraavassa kuvataan yleisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöalueiden painopisteitä vuonna 2014.

Ministerineuvostojen poliittiset painopisteet

Yhteistyöministerit päättivät vuonna 2012 perustaa Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2013 budjettikykseen priorisointibudjetin.

Priorisointibudjettia käytetään uusien suurten ja temaatisten kokonaispanostusten käynnistämiseen. Vuonna 2014 budjetti painottuu Ruotsin ja Islannin puheenjohtajakausten panostuksiin, vihreään kasvuun, terveyteen ja hyvinvointiin sekä joidenkin globalisaatioaloitteiden jatkamiseen.

Teema: Puheenjohtajamaan osuus

Vuoden 2013 puheenjohtajamaalle Ruotsille kohdennettua osuutta priorisointibudjetista käytetään vuonna 2014 kolmen aloitteen jatkamiseen: 1) asiantuntijaverkosto, jonka tavoitteena on saattaa yhteen Pohjoismaiden kaivos- ja mineraalialan sidosryhmiä (NordMin), 2) hanke, jonka tavoitteena on parantaa lyhytikäisten ilmaston vaikuttavien yhdisteiden (SLCP) päästöinventaariorito Pohjoismaissa, 3) hanke, jonka tavoitteena on antaa työllistymiseen johtavaa mukautettua, käytännöllistä, arvioitua ja dokumentoitua koulutusta työn kautta.

Vuoden 2014 puheenjohtajamaa Islanti käynnistää lisäksi kolme priorisointibudjetista rahoitettavaa aloitetta: 1) pohjoismainen biotalouspanostus, joka sisältää elinkeino- ja innovaatiopolitiikasta sekä ympäristö- ja luonnonvarapolitiikasta vastaavien ministerineuvostojen välisen yhteistyöhankkeen, 2) Pohjoismainen hyvinvointivahti -niminen aloite, jossa tarkastellaan hyvinvointialalla toteutettuja

ratkaisuja ja toimenpiteitä pohjoismaisten hyvinvointijärjestelmien uuhin ja haasteisiin vastaamiseksi, 3) pohjoismainen soittoistahanke, joka liittyy luovien alojen vientiin ja erityisesti pohjoismaiseen musiikkivientiin.

Teema: Vihreä kasvu

Pohjoismaat vihreän kasvun kärjessä -visio korostaa sitä, että Pohjoismaiden tulee yhdessä hyödyntää asemaansa energiatehokkuuden, uusiutuvan energian kehittämisen, ympäristötietoisuuden, innovaatio- ja tutkimuspanosten sekä tiukkojen kansainvälisten ympäristö- ja ilmastavoittojen saralla. Toimimalla yhdessä Pohjoismaat voivat kasvattaa vihreän kasvun panostustensa vaikuttavuutta, kasvattaa markkinoidensa kokoa ja saada poliittiset näkemyksensä entistä tehokkaammin läpi meneillään olevissa kansainvälisissä prosesseissa.

Pääministerit antoivat marraskuun 2011 kokouksessaan sektoriministereille tehtäväksi kehittää kahdeksaa konkreettista ehdotusta, jotka esiteltiin vihreän kasvun työryhmän raportissa ”Norden – ledande i grön tillväxt”.

Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteerin tehtävänä on varmistaa se, että pääministerien päätöksen mukaista työtä koordinoidaan tehokkaasti ja tiiviisti eri ministerineuvostoissa, joissa työ on keskeinen prioriteetti vuonna 2014.

Teema: Kestävä pohjoismainen hyvinvointi

Kestävä pohjoismainen hyvinvointi on Pohjoismaiden ministerineuvoston ohjelma, joka keskittyy uusiin hyvinvointiratkaisuihin. Kaikilla Pohjoismailla on edessään suuria hyvinvointijärjestelmien kehittämis- ja kestävyysaasteita. Ne kytkeytyvät useisiin yhteiskunnallisiin rakennemuutoksiin, kuten globalisaatioon, väestönkehityksen muutoksiin, asenteiden muuttumiseen ja uusiin teknisiin keksintöihin.

Vuosina 2013–2015 toteutettavassa Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelmassa luodaan konkreettista yhteistyötä sekä perustetaan pohjoismaisia foorumeja vuoropuhelulle ja tiedonvaihdon.

Ohjelmassa toteutetaan Pohjoismaiden pääministerien 10. kesäkuuta 2012 antamaa kehotusta, jonka mukaan

Pohjoismaiden terveysministerien tulisi laatia konkreettisia ehdotuksia terveysalan pohjoismaisen yhteistyön kehittämiseksi. Huomio tulisi kohdistaa muun muassa uusien lääkkeiden ja hoitojen kokeiluun, erityistason erikoissairaanhoidon toimintoihin sekä terveys- ja hyvinvointitutkimukseen. Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelmassa kehitetään ja konkretisoidaan terveysalan pohjoismaista yhteistyötä, ja se sisältää käytännön toimia myös koulutus- ja työmarkkina-alalla.

Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelma toteutetaan panostuksin ja toimenpitein, jotka keskittyvät kolmeen painopistealueeseen:

- koulutus, työ ja hyvinvointi
- tutkimus ja hyvinvointi
- infrastruktuuri ja hyvinvointi.

Hankkeen omistavat koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) ja sosiaali- ja terveyspolitiikan ministerineuvosto (MR-S), joilla on siten myös päävastuu ohjelmasta.

Teema: Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatioaloitteet

Globalisaatio nimettiin pohjoismaisen yhteistyön uudeksi painopistealueeksi pääministerien kokouksessa Punkaharjulla vuonna 2007. Vuodesta 2008 lähtien Pohjoismaiden ministerineuvostossa on aloitettu yhteensä 22 globalisaatioaloitetta. Globalisaatiopanostuksen oli määrä päättyä vuoden 2012 loppuun mennessä, mutta osalle aloitteista on perusteltua myöntää jatkorahoitusta myös vuonna 2014.

Yhteistyöministerit (MR-SAM) priorisoivat näiden teemojen lisäksi jatkossakin ennen kaikkea kansainvälistä yhteistyötä, jota tehdään varsinkin Itämeren alueella olevien naapurimaiden kanssa, rajaesteiden ehkäisemistä ja poistamista sekä kestävää kehitystä.

Kansainvälinen yhteistyö. Pohjoismaiden ministerineuvoston kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on vahvistaa koko aluetta ja erityisesti Itämeren aluetta. Arktista panostusta jatketaan arktisen yhteistyöohjelman pohjalta, ja länsinaapurien kanssa tehtävä yhteistyö jatkuu sitä koske-

vien suuntaviivojen mukaisesti. MR-SAM kehittää yhdessä Pohjoismaiden neuvoston kanssa tulevan kansainvälisen yhteistyön muotoa ja sisältöä.

Ministerineuvoston sekä Itämeren ja Barentsin alueella olevien naapurimaiden yhteistyön tavoitteena on luoda yhtenäinen, vauras ja vakaa alue ja tehdä yhteistyötä yhteisesti kiinnostavilla aloilla. Pohjoismaiden ministerineuvosto on jo vuosia tehnyt yhteistyötä Viron, Latvian, Liettuan ja Luoteis-Venäjän kanssa, ja yhteistyön keskiössä ovat ministerineuvoston neljä paikallistoimistoa. Viime vuosina alueyhteistyö on tiivistynyt, mikä johtuu osittain EU:n Itämeri-strategiasta ja osittain yhteisistä toimenpiteistä ja ohjelmista, joita Pohjoismailla on ollut Baltian maiden ja Venäjän kanssa. Ministerineuvosto tekee aktiivista yhteistyötä myös alueen muiden alueellisten neuvostojen ja organisaatioiden sekä EU:n kanssa ja on mukana pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksien toteuttamisessa. Tämän lisäksi ministerineuvosto on aloittanut yhteistyön Puolan ja Saksan kanssa joillakin yhteisesti kiinnostavilla aloilla.

Valko-Venäjään liittyvä ministerineuvoston toiminta sisältää Liettuan Vilnassa maanpaossa olevan European Humanities Universityn (EHU) tukemisen. Pohjoismaiden ministerineuvosto hallinnoi EHU:n erityisrahastoa ja kerää tukea 18 eurooppalaiselta ja yhdysvaltalaiselta lahjoittajalta.

Demokratiakehitystä ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamista tuetaan myös ministerineuvoston kansalaisjärjestöohjelmassa sekä Civil Society Stability for Belarus -hankkeessa, jota rahoittaa EU ja hallinnoi Pohjoismaiden ministerineuvosto. Lisäksi ministerineuvosto hallinnoi EU:n rahoittamaa Open Europe Scholarship Scheme (OESS) -apurahaohjelmaa. Sen tavoitteena on antaa valkovenäläisille opiskelijoille mahdollisuus opiskeluun eurooppalaisissa yliopistoissa.

Ministerineuvosto tekee Valko-Venäjä-toiminnoissa tiivistä yhteistyötä EU:n kanssa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston arktista työtä jatkaa arktinen yhteistyöohjelma, jonka kattokäsittteenä on kestä-

vä kehitys. Ohjelman panostusalueina ovat ilmasto, ympäristö, väestö, terveys, koulutus ja osaamisen kehittäminen. Ministerineuvoston arktisen yhteistyöohjelman toiminnot perustuvat painopistealueisiin, joita on Pohjoismaiden omissa strategioissa, Arktisessa neuvostossa, ministerineuvoston muissa strategioissa sekä muilla tärkeillä foorumeilla.

Länsinaapurien kanssa ministerineuvosto haluaa lisätä yhteistyötä erityisesti tutkimus-, innovaatio- ja ilmastoalalla ja luoda synergiaa arktisen yhteistyöohjelman kanssa.

Kestävä kehitys. Pohjoismaiset yhteistyöministerit ovat uudistaneet sitoumuksensa kestävän kehityksen edistämiseen laatimalla uuden pohjoismaisen kestävän kehityksen strategian. Strategia ”Hyvä elämä kestävässä Pohjolassa” on Pohjoismaiden ministerineuvoston sektorienvälisen työn puiteasiakirja. Kestävyyssnäkökulma on sisällytettävä kaikkeen ministerineuvostossa tehtävään työhön.

Pohjoismaiden ministerineuvosto auttaa Pohjoismaita parantamaan vähä vähältä sekä nykyisten että tulevien sukupolvien hyvinvointia ja elämänlaatua. Tähän pyritään suojelemalla ja hoitamalla maapallon kykyä ylläpitää elämän koko monimuotoisuutta.

Strategian vuoteen 2025 ulottuvat pitkän aikavälin suunta-
viivat liittyvät seuraaviin painopistealueisiin

- pohjoismainen hyvinvointimalli
- elinvoimaiset ekosysteemit
- muuttunut ilmasto
- maapallon luonnonvarojen kestävä käyttö
- koulutus, tutkimus ja innovaatiot.

Pohjoismaiden ministerineuvoston eri sektorit täydentävät strategiaa konkreettisoin toimin, ja Pohjoismaissa tapahtuvaa kehitystä seurataan indikaattoreiden avulla.

Rajaestetyö keskittyy sekä yksityishenkilöiden että yritysten rajaesteiden poistamiseen, ja sen muodot ja sisältö ovat selkeytymässä. Nykyisen rajaestefoorumin toimeksianto umpeutuu vuonna 2013. Toukokuussa 2012 asetettiin pohjoismainen työryhmä kehittämään rajaeste-

työlle monivuotista toimintasuunnitelmaa. Työn aikana on myös käyty läpi nykyiset ja mahdolliset rajaestetoimijat. Toimintasuunnitelma esiteltiin Pohjoismaiden neuvoston istunnossa Oslissa lokakuussa 2013, ja työn uusi organisaatio sektorikohtaisine tavoitteineen otetaan käyttöön 1. tammikuuta 2014. Työhön sisältyy myös seuranta, joka keskittyy sosiaali- ja terveyspolitiikan sekä työelämän virkamieskomiteoiden yhteisessä raportissa esiteltyihin ratkaisuehdotuksiin. Vuoden 2014 rajaestetyössä keskitytään myös ammattipätevyyteen, kulttuurityöntekijöiden työskentelyyn eri Pohjoismassa sekä veroasioihin, jotka liittyvät pk-yritysten muissa Pohjoismaissa toteuttamiin urakoihin.

Työelämän ministerineuvosto (MR-A) vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston työllisyys-, työmarkkina-, työympäristö- ja työoikeusyhteistyöstä. MR-A:n vuosien 2013–2016 yhteistyöohjelmassa korostetaan, että yhteistyö kohdistetaan ennen kaikkea pitkän aikavälin haasteisiin, kuten globalisaatioon ja väestönkehitykseen. Lisäksi yhteistyössä keskitytään tarpeen mukaan ohjelmakaudella ilmeneviin suhdannehaasteisiin.

Yhteistyön yleistavoitteena on osaltaan turvata Pohjoismaiden työmarkkinoiden toimivuus ja hyvä työelämä kilpailukykyisessä Pohjolassa.

Osatavoitteista voidaan mainita riittävän, osaavan ja mukautumiskykyisen työvoiman varmistaminen, heikossa työmarkkina-asemassa olevien ryhmien työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisy, hyvän fyysisen ja psyykkisen työympäristön vahvistaminen työpaikoilla, palansaajien aseman turvaamisen ja joustavuuden välisen tasapainon vahvistaminen, tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistäminen työmarkkinoilla, pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen kansainväliseen sääntelyyn liittyvissä kysymyksissä ja rajaesteiden ehkäiseminen.

Talous- ja rahapolitiikan ministerineuvosto (MR-FINANS) luo talous- ja rahapoliittisen yhteistyön avulla edellytyksiä talouspoliittisten perustavoitteiden, eli vakaan ja terveen talouskehityksen, suuren työllisyyden sekä hyvän ja kestävä kasvun saavuttamiseksi.

EU-asiat ovat pohjoismaisen talous- ja rahapoliittisen yhteistyön tärkeysjärjestyksen kärjessä. Sektorilla noudetaan lisäksi talous- ja rahoitusalan EU-asioihin liittyvää järjestelmällistä neuvonpito- ja yhteistyökäytäntöä. Useat Ecofin-neuvoston käsittelemät EU-asiat tulevat mitä todennäköisimmin ajankohtaisiksi myös ministerineuvostossa. Lisäksi arvioidaan, että sektorin työssä on vuonna 2014 tärkeällä sijalla Pohjoismaiden rajaesteiden poistamisen seuranta, järjestelmällinen neuvonpito ja yhteistyö vero- ja veronkiertoasioissa sekä yhteistyö, jonka tavoitteena on taloudellisen ulottuvuuden sisällyttäminen nykyistä selkeämmin pohjoismaiseen kestävä kehityksen strategiaan. Vuoden painopistealueista voidaan niin ikään mainita seuranta, joka liittyy Pohjoismaiden pääministerien vihreän kasvun toimeksiannon toteutukseen. Työssä etsitään keinoja tukea vihreiden kasvuyritysten ja investointien rahoittamista.

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikesiain ministerineuvosto (MR-FJLS) pyrkii vahvistamaan näiden neljän sektorin kestävä kehitystä. Tavoitteena on lujittaa sellaisen talouskasvun ja hyvinvointikehityksen edellytyksiä, joka samalla osaltaan varmistaa nykyistä paremman ekologisen, terveydellisen, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen.

Yhteistyö keskitetään tämän vuoksi Pohjoismaiden ja MR-FJLS:n sektorien kolmeen päähaasteeseen, jotka kaikki ovat luonteeltaan monikansallisia ja siten myös osa globaalia päiväjäjestystä:

- kilpailukykyinen tuotanto
- kestävä luonnonvarojen hallinta
- hyvinvoinnin lisääminen.

Sektorin puiteohjelmaa täydentää Islannin puheenjohtajuusohjelma vuodeksi 2014. Islannin ohjelman pääaiheena on biotalous. Ohjelmassa on mukana kolme ministerineuvostoa ja kahdeksan virkamieskomiteaa, mukaan lukien kaikki FJLS:n yhteistyöalueen komiteat.

Tasa-arvoasiain ministerineuvoston (MR-JÄM) työn perustana on nelivuotinen yhteistyöohjelma ”Tasa-arvo luo kestävä yhteiskuntaa”, joka on laadittu vuosiksi

2011–2014. Yhteistyö keskittyy kolmeen pääteemaan: Pohjoismaiden yhteistyö, Viron, Latvian ja Liettuan kanssa tehtävä yhteistyö ja Luoteis-Venäjän kanssa tehtävä yhteistyö. Näiden alueiden yhteistyöllä on omat pääteemasensa. Vuosien 2011–2014 tasa-arvoyhteistyössä on kaksi yleisteemaa: sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulman valtavirtaistaminen sekä miesten ja poikien aktiivinen osallistuminen. Pohjoismaiden tasa-arvoyhteistyön yleiset pääteemat ovat tasa-arvo työmarkkinoilla, tasa-arvo koulutuksessa, sukupuoli, etnisyyden ja tasa-arvo sekä nollatoleranssi sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa kohtaan. Pohjoismaiden ja Baltian maiden tasa-arvopoliittisen yhteistyön yleiset pääteemat ovat tasa-arvo työmarkkinoilla, tasa-arvokoulutus, tasa-arvo ja tasavertainen kohtelu julkisessa tilassa ja tiedotusvälineissä sekä nollatoleranssi sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa kohtaan. Luoteis-Venäjä-yhteistyön yleiset pääteemat ovat tasa-arvokoulutus ja nollatoleranssi sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa kohtaan.

Pohjoismaiden ministerineuvoston tasa-arvotyön visiona on olla esikuvana muille ja tehdä kansainvälisesti tunnetuksi sitä, miten Pohjoismaat vastaavat globalisaation haasteisiin nimenomaan toteuttamalla tasa-arvopolitiikkaa, joka takaa yhteiskuntien kestävän kehityksen nyt ja tulevaisuudessa.

Kulttuuriministerineuvosto (MR-K). Pohjoismaiden ministerineuvosto on pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön keskeinen foorumi. Ministerineuvoston kulttuuritoiminnalla on yhtymäkohtia muuhun viralliseen ja epäviralliseen yhteistyöhön, jota tehdään Pohjoismaissa ja niiden ulkopuolella. Pohjoismaisessa kulttuuriyhteistyössä vaalitaan Pohjoismaiden historiallista, kulttuurista ja kielellistä perintöä sen jatkuvuuden turvaamiseksi. Samalla yhteistyöhön sisällytetään uusia kulttuurisia ilmaisumuotoja ja vaikutteita. Kulttuurielämän ja taiteen reunaehtojen muuttuminen sekä esimerkiksi väestölliset ja tekniset muutokset vaativat entistä suurempaa joustavuutta ja uudistumiskykyä.

Ministerineuvoston ohjausasiakirjat:

Kulttuuriministerineuvosto hyväksyi 31. lokakuuta 2012 ”Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuriyhteistyön strategian 2013–2020”.

Strategian viisi pääteemaa ovat

- kestävä Pohjola
- luova Pohjola
- kulttuurienvälinen Pohjola
- nuori Pohjola
- digitaalinen Pohjola.

Näiden otsikoiden avulla kulttuuriministerineuvosto haluaa tarttua nyky-yhteiskunnan muutoksiin ja haasteisiin yleisesti ja etenkin kulttuurin alalla. Aiheet ovat osittain päällekkäisiä ja täydentävät toisiaan. Strategia toimii Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisten laitosten ja yhteistyöelinten ohjausasiakirjana.

Oikeusyhteistyön ministerineuvosto (MR-LAG). Pohjoismainen oikeusyhteistyö keskittyy muun muassa lainvalmisteluun, rikollisuuden ehkäisyyn ja torjuntaan, EU- ja Eta-oikeuteen sekä Baltian maiden oikeusviranomaisten kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Yhteistyössä käydään läpi ja pohditaan ajankohtaisia pohjoismaisia lakialoitteita. Tällä pyritään varmistamaan oikeuskäsitysten läheisen yhteisyyden kehittäminen Helsingin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti sekä sektorin oman yhteistyöohjelman toteuttaminen.

Ministerineuvoston alaisuuteen on perustettu myös Nordic Baltic Contact Group -virkamiestyöryhmä (NBCG). NBCG:n yleistavoitteena on edistää ja vahvistaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden oikeusyhteistyötä.

Ympäristöasiain ministerineuvosto (MR-M) edistää pohjoismaisen ympäristöyhteistyön avulla Pohjoismaiden ympäristön laadun ja elämänlaadun säilyttämistä ja parantamista sekä hallinnon tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi vaikutetaan kansainväliseen yhteistyöhön. Työn lähtökohdana ja tärkeimpänä ohjausasiakirjana on ympäristöyhteistyön toimintaohjelma vuosiksi 2013–2018.

Ympäristöyhteistyön toimintaohjelman pääteemat keskittyvät alueisiin, joilla Pohjoismailla on vahva perinne ja kiinnostus yhteistyöhön ja jotka samalla ovat tulevaisuuslähtöisiä: vihreä yhteiskuntakehitys, ilmastonmuutos ja

ilmansaasteet, luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemit sekä terveys ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit.

Päähuomio on Pohjoismaissa ja Pohjoismaiden ympäristöyhteistyössä, ja yhteistyötä tukevat ensi kädessä ympäristöalan työryhmät, mutta myös Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö (NEFCO) ja Joutsen-ympäristömerkki. Kansainvälisesti priorisoidaan yhteistyötä, jota tehdään alueellisten elinten, kuten Arktisen neuvoston, Barentsin euroarktisen neuvoston ja Helsingin komission (HELCOM) kanssa, mutta myös EU:ssa, kansainvälisten ympäristösopimusten alaisuudessa ja esimerkiksi YK:n ympäristöohjelmassa (UNEP).

Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikan ministerineuvosto (MR-NER) vastaa elinkeinopolitiikan alalla ennen kaikkea vuosien 2014–2017 yhteistyöohjelman lippulaivahankkeiden käynnistämisestä. Hankkeet keskittyvät Pohjoismaiden kilpailukyyn vahvistamiseen, mikä sisältää muun muassa yhteisen tiedon tuottamista pohjoismaisen elinkeinopolitiikan tueksi. Tämä koskee esimerkiksi julkisen sektorin innovaatioita, tarvelähtöistä innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä. Vuonna 2013 laadittiin innovaatio- ja elinkeinopolitiikan pohjoismainen yhteistyöohjelma vuosiksi 2014–2017. Vuonna 2014 panostetaan biotalous-painopistealueen toimenpiteiden käynnistämiseen.

MR-NER edistää vuosien 2014–2017 energiapoliittisella yhteistyöohjelmallaan vakaaseen energiahuoltoon ja kestävään energiatalouteen perustuvan vihreän kasvuyhteiskunnan kehitystä ja tukee siten Pohjoismaiden hyvinvointia. Pohjoismainen energiayhteistyö on väline, joka edistää pohjoismaisten sähkömarkkinoiden harmonisoinnin jatkumista sekä maiden vahvuuksien kansainvälistä markkinointia. Yhteistyössä keskitytään jatkossakin määrätietoisesti energiamarkkinoiden toimivuuteen, ilmastoa säästäviin energiajärjestelmiin, energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöön sekä vähemmän saastuttavien energianlähteiden kehitykseen maa- ja meriliikenteessä sekä kalataloudessa.

Pohjoismaisessa aluepoliittisessa yhteistyössä edistetään aluepoliittisten tavoitteiden toteutumista. Aluesektori on laatinut vuosiksi 2013–2016 yhteistyöohjelman, jonka

tavoitteena on 1) myötävaikuttaa alueellisesti kestävään hyvinvointikehitykseen, 2) edistää kestävää aluekehitystä arktisella alueella ja 3) kannustaa vihreää kasvua kaikilla alueilla.

Sosiaali- ja terveyspolitiikan ministerineuvosto (MR-S)

vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston sosiaali- ja terveyspoliittisesta yhteistyöstä. Vuosina 2010–2012 Pohjoismaat teettivät alan yhteistyöstä arvioinnin voidakseen suunnitella ja priorisoida sitä pitkällä aikavälillä. Työ poiki vuonna 2013 muun muassa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön uuden strategian.

Vuoden 2014 yhteistyö perustuu tähän uuteen strategiaan, jossa on neljä päätavoitetta:

- sosiaaliturvan takaaminen Pohjoismaiden alati muuttuvilla työmarkkinoilla
- toimien kohdistaminen ennaltaehkäisyyn
- sosiaali- ja terveystoimen laadun ja turvallisuuden vahvistaminen
- innovaation ja tutkimuksen edistäminen.

Sektorin hankemäärärahat keskitetään vuosina 2013–2015 teemaan ”Muita heikommassa asemassa olevien nuorten osallistaminen työelämään ja koulutukseen”. Rajaus johtuu poliittisesta priorisoinnista ja pyrkimyksistä varmistaa näkyvät ja mitattavissa olevat tulokset. Teema kytkeytyy Euroopan talouskriisiin, joka on pannut hyvinvointivaltion koville, ja tavoitteena on saada aikaan entistä parempi vertaileva yleiskuva Pohjoismaiden poliittisista toimista, joilla pyritään osallistamaan muita heikommassa asemassa olevia nuoria työelämään ja koulutukseen. Teema keskittyy erityisesti siihen, että mielenterveysongelmien vuoksi varhaiseläkettä tai työkyvyttömyyseläkettä saavien nuorten määrä on kasvanut.

Pohjoismaisella hyvinvointikeskuksella (NVC) on tärkeä asema Pohjoismaiden ja niiden lähialueiden hyvinvointipoliitiikan kehittämisessä ja työssä, jossa pyritään kehittämään pohjoismaista hyvinvointimallia kansainvälisestä näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveystieteiden virkamieskomitea (ÄK-S) päätti vuonna 2013 esittää sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvostolle (MR-S) ja pohjoismaisille yhteistyöministerielle (MR-SAM), että Nordic School of Public Health (NHV) lakkautettaisiin viimeistään 1. tammikuuta 2015. Asiaa selvittää vuonna 2014 kaksi järjestelytoimikuntaa, joista toinen vastaa koulun lakkauttamisesta ja toinen laatii pohjapaperin kansanterveysalan pohjoismaisesta toiminnasta. Pohjoismaat pitävät erittäin tärkeänä sitä, että kansanterveysalan pohjoismaisen yhteistyön tavoite-taso pysyy korkeana myös jatkossa.

Koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston koulutus- ja tutkimuspoliittisesta yhteistyöstä ja koordinoi myös tietotekniikka- ja kielipolitiikkaan liittyvää yhteistyötä.

MR-U:n vuoden 2014 keskeisiin painopisteisiin lukeutuu Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelma, jota MR-U toteuttaa yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvoston (MR-S) kanssa priorisointibudjetin määrärahoilla (ks. budjettikohta 7-8210-2).

Toisena tärkeänä painopistealueena ovat pääministerien vihreän kasvun panostukseen liittyvät aloitteet, jotka on kiteytetty lehdistötiedotteessa ”Pohjoismaat vihreän kasvun kärjessä”. MR-U vastaa vihreää kasvua edistävän koulutus- ja tutkimusyhteistyön kehittämisestä ja tukee useiden muidenkin vihreän kasvun alueiden kehitystä (ks. budjettikohta 7-8111-2).

Pohjoismaisen tutkimusyhteistyön arviointiraportti ”Vilja till forskning?” pohjustaa MR-U:n työtä, jossa kehitetään entistä tehokkaampaa, keskitetympää ja sektorienvälisempää tutkimusyhteistyötä. Vuonna 2014 keskitytään ennen muuta yhteisen tutkimusinfrastruktuurin kehittämiseen.

Nordplus-ohjelmissa painotetaan vuonna 2014 ohjelmasta tiedottamista ja sen tunnetuksi tekemistä sekä tulosten levittämistä.

MR-U jatkaa vuonna 2014 yhteistyötään, joka liittyy korkea-asteen koulutuksen työnjakoon ja keskittämiseen, ja tärkeitä ovat niin ikään keskustelut Pohjoismaisen mais-

teriohjelman (NMP) rahoituksesta, sisällöstä ja hallinnoinnista vuodesta 2015 eteenpäin.

Kielialalla keskitytään vuonna 2014 ensisijaisesti pohjoismaisen kielisopimuksen tarkistamiseen ja kielialan organisaatiouudistuksen jalkauttamiseen.

Keskustelut Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuoden 2014 budjetista

Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto kävivät syksyllä 2013 vuotuiset poliittiset neuvottelut ministerineuvoston budjettiehdotuksesta. Neuvostolla oli useita toivomuksia ministerineuvoston budjetin priorisoinneista ja kohdennuksista. Lopputuloksena oli kompromissi, jonka tulokset on otettu huomioon kyseisissä budjettikohdissa.

Budjetin tulot ja maiden maksuosuudet

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti rahoitetaan ensisijaisesti maiden suorilla maksuilla. Maat maksavat lähtökohtaisesti summan, joka vastaa toimintakehystä ilman palkoista pidätettävää maksua, nettokorkotuottoja ja muita tuloja, jotka on eritelty alla olevassa taulukossa. Maiden maksut määräytyvät erityisen jakoperusteen mukaan. Se perustuu kunkin maan osuuteen Pohjoismaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta tuotantokustannushinnoin kahden viimeisimmän tiedossa olevan vuoden, eli vuoden 2014 budjetissa vuosien 2010–2011 ajalta.

TULOT Tuhatta Tanskan kruunua (käyvin hinnoin)	BUDJETTI 2012	JAKO- PERUSTE 2012	BUDJETTI 2013	JAKO- PERUSTE 2013	BUDJETTI 2014	JAKO- PERUSTE 2014
Palkasta perittävä maksu	10 000		11 000		12 000	
Korkotuotot	500		1 000		800	
Muut tulot	200		200		300	
Maiden maksuosuudet	950 772		974 526		942 115	
– Tanska	210 881	22,2 %	217 319	22,3 %	197 844	21,0 %
– Suomi	169 142	17,8 %	169 568	17,4 %	153 565	16,3 %
– Islanti	7 226	0,8 %	6 822	0,7 %	6 595	0,7 %
– Norja	277 340	29,2 %	285 536	29,3 %	288 287	30,6 %
– Ruotsi	286 182	30,1 %	295 281	30,3 %	295 824	31,4 %
YHTEENSÄ	961 472	100 %	986 726	100 %	955 215	100 %

Maiden ennustetut maksuosuudet kansallisina valuuttoina

Korkeampaan koulutukseen pääsyä koskevassa sopimuksessa on sovittu, että Pohjoismaiden maksujärjestelyä säädellään ministerineuvoston budjetista, jolloin se vaikuttaa maiden maksuosuuksiin. Maksujärjestely koskee Norjaa, Ruotsia, Suomea ja Tanskaa. Järjestelyn ulkopuolella ovat Islanti, Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlandi.

Sopimuksesta ilmenee, että korvaus maksetaan 75 prosentista siitä opiskelijoiden määrästä, joka saa opintotukea kotimaastaan. Laskennassa ei oteta huomioon tutkijankoulutuksessa olevia opiskelijoita eikä erittelemättömässä korkea-asteen koulutuksessa opiskelevia. Vuosittainen opiskelijakohtainen korvaus on ollut 22 000 Tanskan kruunua, mutta se nousi 26 000 kruunuun vuonna 2013 ja nousee edelleen 30 000 kruunuun vuonna 2014.

Ministerineuvosto vastaanottaa laskennan pohjaksi Pohjoismaiden opintotukiviranomaisilta vuosittain tilastotiedot järjestelmään sisältyvien opiskelijoiden määristä.

Seuraavasta taulukosta ilmenevät maiden maksut Pohjoismaiden ministerineuvostolle kansallisina valuuttoina ja tuhansina ilmaistuna. Lukuja on korjattu korkea-asteen koulutuksen maksujärjestelyn mukaisesti, ja lähtökohtana ovat yhteistyöministerien hyväksymät budjettivaluuttakurssit (ks. liite 3).

BUDJETTI 2014 – MAIDEN ENNAKOIDUT MAKSUT KANSALLISINA VALUUTTOINA

Tanska	108 766	DKK
Suomi	23 236	EUR
Islanti	143 365	ISK
Norja	353 704	NOK
Ruotsi	352 623	SEK

Korkea-asteen koulutuksen maksujärjestely, tuhatta Tanskan kruunua

	BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2013	BUDJETTI 2014
Tanska	-62 205	-76 830	-89 078
Suomi	12 689	17 335	19 777
Islanti	0	0	0
Norja	38 000	46 917	58 343
Ruotsi	11 517	12 578	10 958
YHTEENSÄ	0	0	0

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin ja likviditeetin kehitys

Käyttämättä jääneiden varojen kehitys vuosina 2010–2012

Käyttämättä jääneet varat ovat varoja, joiden käytöstä tiettyyn tarkoitukseen ei ole tehty päätöstä. Varoja voi jäädä käyttämättä ainoastaan budjettikohdissa, joihin sisältyy hankemäärärahoja ja ohjelmaluonteisen toiminnan määrärahoja, sillä ministerineuvosto maksaa kaikki laitoksille ja organisaatiotukeen tarkoitetut määrärahat ulkoisille osapuolille, joilla on varojen käyttöoikeus. Nämä varat on siis lähtökohtaisesti aina käytetty 100-prosenttisesti ministerineuvoston budjetissa. Hankemäärärahat ja ohjelmaluonteiset toiminnot muodostivat yhteensä noin 56 % ministerineuvoston vuoden 2012 budjetista.

Pohjoismaiset yhteistyöministerit (MR-SAM) päättivät helmikuussa 2007 budjetin uudistamisen ja pääsihteerin ehdotusluettelon hyväksymisen yhteydessä ottaa käyttöön 20 prosentin säännön sekä siihen liittyvän 200 000 Tanskan kruunun vähimmäissumman. Tämän vuoksi enintään 20 % vuoden budjetin kustakin budjettikohdasta voidaan siirtää seuraavalle vuodelle. Aina on kuitenkin mahdollista siirtää seuraavalle vuodelle 200 000 Tanskan kruunua.¹⁾

Säännön odotetaan toisaalta vauhdittavan hankkeiden käynnistämistä ja ministerineuvoston hankekiertoa, toisaalta lisäävän poliittisia priorisointimahdollisuuksia.

Varojen siirtovaatimusten tiukentamisen riskinä voi tulla se, että varoja käytetään aiempaa enemmän hankkeisiin, joilla ei ole välitöntä poliittista painoarvoa.

Yhteistyöministerit päättivät toukokuussa 2009, että 20 %:n säännön ylittävät varat palautetaan jäsenmaille toimintavuodesta 2009 alkaen. Päätös tehtiin sen perusteella, että vuoden 2008 budjettikehystä kasvatettiin kertaluonteisesti 35 miljoonalla Tanskan kruunulla globalisaatioaloitteiden rahoittamiseksi.

Sivulla 18 on graafinen esitys käyttämättä jääneistä varoista vuosina 2010–2012 sekä taulukko varojen ministerineuvostokohtaisesta jakautumisesta tuhansina Tanskan kruunuina ja prosentteina sektorin kokonaiskehyksestä.

Kuten kaaviosta ja taulukosta ilmenee, käyttämättä jääneiden varojen osuus kasvoi vuodesta 2011 vuoteen 2012 noin 11,5 miljoonaa Tanskan kruunua, mikä johtuu pääosin Nordplus-ohjelmasta tehdystä noin 12 miljoonan Tanskan kruunun palautuksesta. Ilman palautusta käyttämättä jääneiden varojen osuus olisi 2,7 % kokonaisbudjetista.

1) Vähimmäisraja otettiin käyttöön, koska pelkkä prosentuaalinen järjestelmä olisi suhteettoman ankara pienille hankebudjettikohdille.

KÄYTTÄMÄTTÖMÄT VARAT VUOSIEN 2010–2012 LOPUSSA

SEKTORI (TUHATTA TANSKAN KRUUNUA)	2010	OSUUS SEKTORIN KOOSTA	2011	OSUUS SEKTORIN KOOSTA	2012	OSUUS SEKTORIN KOOSTA	LEIKATTU 20%:N SÄÄNNÖN PERUSTEELLA
Globalisaatioaloitteet	3 975	6 %	6 794	9 %	6 374	9 %	
Kulttuuripolitiikka	1 494	1 %	1 484	1 %	1 548	1 %	
Koulutus ja tutkimus	1 494	1 %	1 791	1 %	14 026	6 %	691
Kansainvälinen yhteistyö	3 986	4 %	7 272	8 %	6 819	7 %	
Ympäristö	1 112	3 %	1 238	3 %	672	2 %	
Talous- ja rahapolitiikka	4	0 %	14	1 %	165	9 %	
MR-FJLS	634	2 %	1 392	4 %	623	2 %	
Työelämäpolitiikka	1 131	9 %	816	6 %	1 028	8 %	
Sosiaali- ja terveyspolitiikka	223	1 %	615	2 %	361	1 %	
Tasa-arvo	83	1 %	496	6 %	465	5 %	
MR-NER	2 798	3 %	2 308	2 %	1 450	1 %	
Oikeusyhteistyö	271	20 %	167	12 %	223	16 %	
Muu toiminta	3 150	3 %	2 573	2 %	4 754	4 %	4 371
YHTEENSÄ	20 355	2,3 %	26 960	2,9 %	38 508	4,0 %	5 062

BUDJETIN KEHITYS VUOSINA 2003–2014

MILJOONAA TANSKAN KRUUNUA

MR-SAM on hyväksynyt vuodeksi 2014 kehiksen, jota on leikattu 5 % (49 miljoonaa Tanskan kruunua) vuoteen 2013 verrattuna. Vuoden 2008 tasonmuutos johtui budjettivalmisteluun yhteydessä tehdystä päätöksestä, jonka mukaan osa vuoden 2008 yhteensä 60 miljoonan Tanskan kruunun globalisaatioaloitteista – jotka pääministerit olivat julkistaneet Punkaharjulla kesäkuussa 2007 – rahoitettaisiin kasvattamalla toimintakehystä 35 miljoonaa Tanskan kruunua.

Valuuttakurssien heilahtelu selittää sen, miksi kiintein hinnoin ilmaistu vuoden 2010 budjetti on vuoden 2009 budjettia pienempi ja miksi vuoden 2011 budjettikin jää vuoden 2009 tasosta. Käytännössä kyse on Norjan ja

Ruotsin kruunujen suuresta arvonlaskusta Tanskan kruunuun nähden. Lasku alkoi vuoden 2008 jälkipuoliskolla ja päättyi vuoden 2009 puolivälissä. Vuosien 2011–2012 ja 2013 nousu johtuu vastaavasti Norjan ja Ruotsin kruunujen kallistumisesta Tanskan kruunuun nähden.

Likviditeetin kehitys

Alla kuvataan ministerineuvoston likviditeetin kehitystä vuoden 2007 alusta lokakuuhun 2013.

Kuten kaaviosta näkyy, ministerineuvoston likviditeetin kehitys noudattaa samaa kaavaa. Kaavion heilahtelut johtuvat siitä, että ministerineuvoston maksatukset ajoittuvat jokseenkin samoihin aikoihin vuoden aikana ja että maat suorittavat jäsenmaksunsa määräaikoina.

Budjettivuodesta 2008 lähtien maat ovat maksaneet osuutensa neljässä erässä aiemman kahden sijasta, mikä on muuttanut ministerineuvoston likviditeetin kehitystä. Mainitulla ajanjaksolla maat ovat esittäneet usein näkemyksiä, joiden mukaan ministerineuvoston likviditeetti on liian suuri, ja sitä onkin pyritty pienentämään moneen kertaan. Viimeksi näin tehtiin marraskuussa 2010, jolloin MR-SAM päätti lykätä maiden maksuja kahdella kuukaudella.

Kuten kaaviosta näkyy, ministerineuvoston likviditeetti on pienentynyt huomattavasti ja on tiettyinä aikoina vuodesta lähellä nollaa.

Liite 1: Pohjoismaisten laitosten määrärahat kansallisina valuuttoina

POHJOISMAISTEN LAITOSTEN MÄÄRÄRAHAT		2014	2013	
MR-K				
1-2228-3	Viestintätutkimuksen pohjoismainen dokumentointikeskus (NORDICOM)	3 144 000	3 010 000	DKK
1-2270-3	Reykjavikin Pohjolan-talo (NOREY)	182 870 000	186 787 000	ISK
1-2272-3	Färsaarten Pohjolan-talo	13 330 000	13 731 000	DKK
1-2274-3	Ahvenanmaan Pohjola-instituutti	388 100	404 700	EUR
1-2277-3	Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA)	6 247 000	6 408 000	DKK
1-2548-3	Pohjoismainen kulttuuripiste	1 458 800	1 509 100	EUR
MR-FJLS				
3-6585-3	Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen)	23 920 000	24 114 000	SEK
MR-U				
2-3100-3	NordForsk	123 859 000	121 134 000	NOK
MR-S				
4-4380-3	Pohjoismainen hyvinvointikeskus (NVC)	24 301 000	25 314 000	SEK
4-4381-3	Nordic School of Public Health NHV	45 989 000	45 592 000	SEK
MR-A				
2-4180-3	Pohjoismainen työsuojelukoulutusinstituutti (NIVA)	444 200	441 100	EUR
MR-NER				
4-5180-3	Nordic Innovation	80 710 000	82 023 000	NOK
4-3220-3	Pohjoismainen energiantutkimus (NEF)	7 113 000	7 302 000	NOK
4-6180-3	Pohjoismainen aluekehityksen keskus (Nordregio)	13 449 000	13 665 000	SEK

Liite 2: Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti budjettikohdittain

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
Priorisointibudjetti yhteensä		74 768	81 441
<i>Puheenjohtajamaan erä</i>		30 480	20 360
7-8001-2	NordMin	10 160	10 180
7-8002-2	Lisää työpaikkoja Pohjoismaiden nuorille ja työmarkkinakokous	0	5 090
7-8003-2	Lyhytikäisten ilmastoon vaikuttavien yhdisteiden päästöinventaarioiden parantaminen	2 032	2 036
7-8004-2	Työssäoppiminen	3 048	3 054
7-8005-2	Pohjoismainen soittolista	2 032	0
7-8006-2	Hyvinvointivahti	3 048	0
7-8007-2	Biotalouspanostus	10 160	0
<i>Priorisointierä</i>		44 288	61 081
7-8110-1	Testikeskukset	828	509
7-8111-2	Vihreää kasvua edistävä koulutus ja tutkimus	3 759	8 653
7-8112-1	Sähkömarkkinat	1 173	3 054
7-8113-2	Vihreät tekniset normit ja standardit – Pohjoismaat suunnannäyttäjinä	3 251	2 036
7-8114-2	Vihreät julkiset hankinnat	2 540	2 036
7-8115-2	Jätehuollon tekniikoiden ja menetelmien kehittäminen	6 736	7 126
7-8116-1	Ympäristö- ja ilmastoasioiden valtavirtaistaminen kehitysyhteistyössä	508	204
7-8117-1	Vihreiden sijoitusten ja yritysten rahoituksen koordinointi ja vahvistaminen	0	407
7-8118-1	Vihreän kasvun erityispanostukset	499	0
7-8210-2	Kestävä pohjoismainen hyvinvointi	13 208	17 815
7-8211-1	Yhteinen tutkimus pohjoismaisen hyvinvointimallin haasteista	0	3 054
7-8212-2	Hyvinvointi ja ravitsemus	1 016	1 018
7-8310-2	Ilmasto säästävä rakentaminen	5 690	6 617
7-8311-2	Kulttuuri ja luovuus – KreaNord-aloite	4 064	5 090
7-8312-2	Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus kasvinjalostusallalla Pohjoismaissa	508	713
7-8313-2	Uusi pohjoismainen ruoka	508	1 018
7-8401-1	Kennedy Center	0	1 527
7-8402-1	Tasa-arvonäkökulman valtavirtaistaminen	0	204

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		Budjetti 2014	Budjetti 2013
MR-K yhteensä		167 879	173 335
<i>Yleiset kulttuuripanostukset</i>		46 416	48 648
1-2203-1	Käyttövarat – kulttuuri	1 028	2 012
1-2205-2	Pohjoismainen kulttuurirahasto	34 525	35 274
1-2206-2	Pohjoismaiden neuvoston palkinnot	3 530	2 419
1-2208-1	Strategiset panostukset	7 333	8 943
<i>Lapset ja nuoret</i>		6 068	6 195
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		6 068	6 195
1-2212-2	Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea (NORDBUK)	6 068	6 195
<i>Elokuva ja viestimet</i>		37 207	39 488
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		34 063	36 478
1-2221-2	Pohjoismainen tietokonepeliohjelma	6 610	6 782
1-2222-2	Pohjoismainen elokuva- ja televisiorahasto	27 453	27 021
1-2223-2	Toimittajien pohjoismainen täydennyskoulutus	0	2 675
<i>Laitokset</i>		3 144	3 010
1-2228-3	Viestintätutkimuksen pohjoismainen dokumentointikeskus (NORDICOM)	3 144	3 010
<i>Taideala</i>		74 486	75 360
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		32 719	32 203
1-2251-2	Kulttuuri- ja taideohjelma	17 523	17 247
1-2253-2	Pohjoismainen käännöstuki	3 022	2 974
1-2254-2	Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuurialan liikkuvuusohjelma	12 174	11 982
<i>Pohjoismaiset kulttuuritalot (laitokset)</i>		41 767	43 157
1-2270-3	Reykjavikin Pohjolan-talo (NOREY)	8 412	8 779
1-2272-3	Färsaarten Pohjolan-talo	13 330	13 731
1-2274-3	Ahvenanmaan Pohjola-instituutti	2 895	3 011
1-2277-3	Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA)	6 247	6 408
1-2548-3	Pohjoismainen kulttuuripiste	10 883	11 228
<i>Muut kulttuuripanostukset</i>		3 702	3 644
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		3 702	3 644
1-2234-4	Saamelaisyhteistyö	3 702	3 644

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-FJLS yhteensä		41 093	41 598
<i>Hankevarat</i>		<i>1 716</i>	<i>2 369</i>
3-6420-2	Uusi pohjoismainen ruoka	1 716	2 369
<i>Kalastus</i>		<i>6 106</i>	<i>6 240</i>
3-6610-1	Hankevarat – kalastus	6 106	6 240
<i>Maa- ja metsätalous</i>		<i>27 761</i>	<i>27 358</i>
<i>Hankevarat – maatalous</i>		<i>1 171</i>	<i>1 196</i>
3-6510-1	Hankevarat – maatalous	364	372
3-6520-2	Maataloustutkimuksen pohjoismainen kontaktielin (NKI)	807	824
<i>Laitokset – maatalous</i>		<i>20 810</i>	<i>20 256</i>
3-6585-3	Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen)	20 810	20 256
<i>Hankevarat – metsätalous</i>		<i>5 780</i>	<i>5 906</i>
3-6310-1	Hankevarat – metsätalous	301	307
3-6581-2	Yhteispohjoismainen metsäntutkimus (SNS)	5 479	5 599
<i>Elintarvikkeet</i>		<i>5 510</i>	<i>5 631</i>
3-6810-1	Hankevarat – elintarvikkeet	4 971	5 080
3-6830-1	Pohjoismainen toimintasuunnitelma terveyden ja elämänlaadun parantamiseksi	539	551

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-JÄM yhteensä		8 919	9 118
<i>Hankevarat</i>		<i>8 919</i>	<i>9 118</i>
1-4410-1	Hankevarat – tasa-arvo	6 379	6 064
1-4480-2	Pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus (NIKK)	2 540	3 054

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-U yhteensä		238 384	243 071
<i>Yleiset koulutus- ja tutkimuspanostukset</i>		2 939	4 896
2-2505-1	Käyttövarat – koulutus ja tutkimus	2 939	4 896
<i>Politiikan kehittäminen ym.</i>		17 847	16 117
2-2560-1	Painopistealueiden tilapäistyöryhmät	2 595	3 054
2-2544-1	Pohjoismainen kieliyhteistyö	6 911	5 453
2-2553-1	Politiikan kehittäminen, tietoyhteiskunta ja IT-infrastruktuuuri	560	612
2-3127-2	Politiikan kehittäminen – aikuisten oppiminen	7 781	6 998
<i>Liikkuvuus- ja verkosto-ohjelmat</i>		74 616	75 752
2-2513-2	Nordplus	74 616	73 441
2-2534-4	Tuki Pohjoismaiselle kesäyliopistolle (NSU)	0	1 212
2-2545-2	Pohjoismaiden kielten ja kulttuurin ulkomaanopetuksen toimikunta (SNU)	0	1 099
<i>NordForsk</i>		121 382	119 731
2-3100-3	NordForsk	121 382	118 711
2-3140-2	Pohjoismainen bioetiikkakomitea	0	1 020
<i>Muu tutkimus</i>		21 600	26 575
2-3180-2	Teoreettisen fysiikan pohjoismainen laitos (NORDITA)	8 869	10 911
2-3181-2	Pohjoismainen merioikeuden laitos (NifS)	2 643	3 251
2-3182-2	Pohjoismainen Aasian-tutkimusinstituutti (NIAS)	4 190	5 155
2-3184-2	Pohjoismainen vulkanologinen instituutti (NORDVULK)	4 280	5 267
2-3185-2	Pohjoismainen saamelaisinstituutti (NSI)	1 618	1 991

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA	BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-S yhteensä	40 293	40 859
<i>Hankevarat</i>	<i>19 151</i>	<i>19 595</i>
4-4310-1 Hankevarat – sosiaali- ja terveystieteiden	5 725	5 756
4-4320-1 Vammaisalan pohjoismainen yhteistyöneuvosto	1 106	1 142
4-4340-1 NOMESKO ja NOSOSKO	1 864	1 916
4-4382-2 Pohjoismainen hammasmateriaalin koestuslaitos (NIOM AS)	10 456	10 781
Laitokset	21 142	21 264
4-4380-3 <i>Pohjoismainen hyvinvointikeskus (NVC)</i>	<i>21 142</i>	<i>21 264</i>
4-4381-3 Nordic School of Public Health (NHV)*	40 010	38 297

*NHV saa rahoituksensa suoraan jäsenmailta, joten sitä ei ole sisällytetty kokonaissummaan.

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA	BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-NER yhteensä	125 500	127 694
<i>Elinkeinopoliittika</i>	<i>81 053</i>	<i>82 379</i>
<i>Hankevarat – elinkeinopoliittika</i>	<i>1 957</i>	<i>1 996</i>
4-5140-1 Hankevarat – elinkeinopoliittika	1 957	1 996
Laitokset – elinkeinopoliittika	79 096	80 383
4-5180-3 Nordic Innovation	79 096	80 383
<i>Energia</i>	<i>11 163</i>	<i>11 453</i>
4-5141-1 Hankevarat – energiapolitiikka	4 192	2 220
4-5142-2 Työryhmät – energiapolitiikka	0	2 077
<i>Laitokset – energiapolitiikka</i>		<i>7 156</i>
4-3220-3 Pohjoismainen energiantutkimus (NEF)	6 971	7 156
<i>Aluepolitiikka</i>	<i>33 284</i>	<i>33 862</i>
4-5143-1 Hankevarat – aluepolitiikka	5 393	3 753
4-5145-2 Työryhmät – aluepolitiikka	0	0
4-5151-4 Pohjoismainen Atlantti-yhteistyö (NORA)	6 640	6 821
4-5160-2 Raja-alueyhteistyö	9 550	11 809
<i>Laitokset – aluepolitiikka</i>	<i>11 701</i>	<i>11 479</i>
4-6180-3 Pohjoismainen aluekehityksen keskus (Nordregio)	11 701	11 479

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-M yhteensä		44 392	45 389
3-3310-1	Käyttövarat – ympäristö	6 247	6 149
3-3311-2	Työryhmät – ympäristö	22 711	23 201
3-3320-2	NEFCOn ympäristökehitysrahasto	11 297	11 967
3-6720-4	Joutsen – pohjoismainen ympäristömerkki	4 137	4 072

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-A yhteensä		13 698	13 992
<i>Hankevarat</i>		<i>10 384</i>	<i>10 710</i>
2-4110-1	Muut hankevarat – työelämä	694	683
2-4111-2	Pysyvät jaostot – työelämä	4 989	5 400
2-4120-2	Nordjobb	3 113	3 064
2-4130-1	Työelämäviestintä	1 588	1 563
<i>Laitokset</i>		<i>3 314</i>	<i>3 282</i>
2-4180-3	Pohjoismainen työsuojelukoulutusinstituutti (NIVA)	3 314	3 282

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-FINANS yhteensä		1 819	1 855
4-5210-1	Hankevarat – talous- ja rahapolitiikka	1 819	1 855

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
MR-LAG yhteensä		1 390	1 418
1-7110-1	Hankevarat – oikeusyhteistyö	1 390	1 418

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
Kansainvälinen yhteistyö yhteensä		89 718	95 592
6-0820-2	Osaamisen kehittäminen ja verkostot	27 962	27 522
6-0980-1	Kumppanuus ja raja-alueyhteistyö	2 438	6 230
6-0960-1	Itämeren alueen kansalaisjärjestötoiminta	6 231	6 133
6-5280-2	Pohjoismaiden projektivientirahasto (NOPEF)	14 938	16 053
6-0970-3	Ministerineuvoston Luoteis-Venäjän-toimistot	9 383	10 244
6-0810-3	Ministerineuvoston Viron-, Latvian- ja Liettuan-toimistot	11 694	11 521
6-0910-1	Poliittiset aloitteet	0	986
6-0850-1	Kansainvälinen yhteistyö	1 727	0
6-0870-1	Arktinen yhteistyöohjelma	9 335	9 688
6-0950-2	EHU/Valko-Venäjä	4 432	4 662
6-0800-1	Viro-, Latvia-, Liettua- ja Luoteis-Venäjä-yhteistyön suuntaviivojen toteuttaminen	0	0
6-0990-1	Yhteistyö Pohjoismaiden länsinaapurien kanssa	1 578	2 553

TUHATTA TANSKAN KRUUNUA		BUDJETTI 2014	BUDJETTI 2013
Yhteistyöministerit yhteensä		107 362	111 364
	<i>Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)</i>	<i>78 204</i>	<i>80 804</i>
5-0180-3	Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)	78 204	80 804
	<i>Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteiset toiminnot</i>	<i>29 158</i>	<i>30 560</i>
5-0410-4	Norden-yhdistysten liitto	3 244	3 309
5-0425-4	Länsi-Pohjola-tuki	729	744
5-0435-1	Pääsihteerin käyttövaranto	414	422
5-0460-1	Kestävä Pohjola	3 042	3 102
5-1011-1	Tiedotustoiminta	5 086	5 188
5-1012-1	Norden i Fokus	4 423	4 541
5-1021-1	Kansainvälinen toiminta	0	740
5-1030-2	Haloo Pohjola	5 823	5 679
5-1035-1	Rajaesteet	0	3 911
5-1036-2	Rajaesteneuvosto	5 076	0
5-1050-2	Virkamiesvaihto	1 321	1 554
5-0500-2	Pohjoismaiden ministerineuvoston erä Islannin tukemiseksi	0	0
5-2055-1	Rajaestefoorumi	0	1 370

Liite 3: Valuuttakurssit ja inflaatioprosentit 2014

VALUUTTAKURSSIT JA INFLAATIO- PROSENTIT

100 EUR	=	746	DKK
100 ISK	=	4,6	DKK
100 NOK	=	98	DKK
100 SEK	=	87	DKK
Tanska		1,5	%
Suomi		2,1	%
Islanti		3,0	%
Norja		2,25	%
Ruotsi		0,87	%

Hankevarojen muuntokerroin on 1,6 %.

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ANP 2014:713
ISBN 978-92-893-2695-7